

dr. Edvard Kobal

Noordungova vesoljska postaja

torek, 1. 2. 2022 ob 19h, Kavarna Slamič, Kersnikova ulica 1, Ljubljana

Povzetek predavanja

V letu 2022 se spominjamo 130-letnice rojstva Hermana Potočnika Noordunga (1892-1929). Noordung je bil eden izmed pionirjev klasične astronavtičke. V tehniko usmerjen slovensko-avstrijski intelektualca je zgodaj v 20. stoletju trezno razmišljal o potovanju, še zlasti pa o bivanju v vesolju. Pri tem je svoji domišljiji dopuščal prosto pot, a ni bil sanjač, temveč vizionar. S tehnološkim predvidevanjem je genialno oblikoval vesoljsko postajo in tako postal »oče vesoljske postaje«, njen prvi oblikovalec in arhitekt.

Noordung se je zavedal, da bo za pot v vesolje potrebna raketa in da bo potrebno posvetiti posebno pozornost razvoju primerne raketnega motorja ter izbiri najprimernejšega pogonskega sredstva (goriva). Še pomembnejše zanj pa je bilo načrtovanje geostacionarne vesoljske postaje. Zavedal se je namreč, da bo potrebno za človekovo delovanje v vesolju ustvariti še zlasti na bivalnem kolesu pogoje, ki bodo čim bolj podobni pogojem na Zemlji.

Herman Potočnik je v zadnjih letih svojega relativno kratkega življenja - umrl je v 37-letu življenja - spisal enkratno vizijo potovanja in bivanja v vesolju, knjigo Problem vožnje po vesolju. Raketni motor, in jo kot Hermann Noordung leta 1928 (1929) izdal v Berlinu. Z njo je dokazal, da intelektualno prekaša marsikaterega raketnega navdušenca 20. let 20. stoletja. Še več, da njegova sklepanja predstavljajo pravo podlago za učenje in osvajanje moderne astronavtičke od Wernherja von Brauna (1912-1977) dalje.

Predstavitev predavatelja

Edvard Kobal, rojen 1957, doktor kemijskih znanosti (1991), bil svetovalec ministra za znanosti in tehnologijo (1991-1994), prvi direktor Slovenske znanstvene fundacije (1994-2018), sedaj predsednik uprave Slovenske znanstvene fundacije (2018-). Je slovenski nacionalni predstavnik World Federation of Scientists (2002-) in nosilec slovenske štipendijske sheme World Laboratory, častni doživljenjski član Orkney International Science Festival (2009-) in izvoljen član The Faraday Club-a (2012-). Bil finalist Delovnega izbora za osebnost leta (2015), nosilec medalje za zasluge Republike Slovenije (2017) in viteškega ordena svetega Jurija iz Koroške (2021).

Avtor in urednik znanstvenih in poljudnoznanstvenih del, med njimi Raziskovanje je odkrivanje novega znanja (1989), Gibanje Znanost mladini in Slovenci (1987, 1993), Strast po znanju in spoznanju, 1. knjiga (2003), 2. knjiga (2007), Herman Potočnik Noordung (2008), Dejavnji žarki in zakonca Curie (2011), Jožef Stefan (2020).

Je član Rotary kluba Ljubljana Center, bil sekretar (2013/2014) in predsednik (2017/2018), sedaj podpredsednik. Nosilec priznanja Paul Harris Fellow (2016) in jubilejnega priznanja Rotary International Distrikta 1912 (2021).

